

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEGE-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 14. Oktoberben 1791.

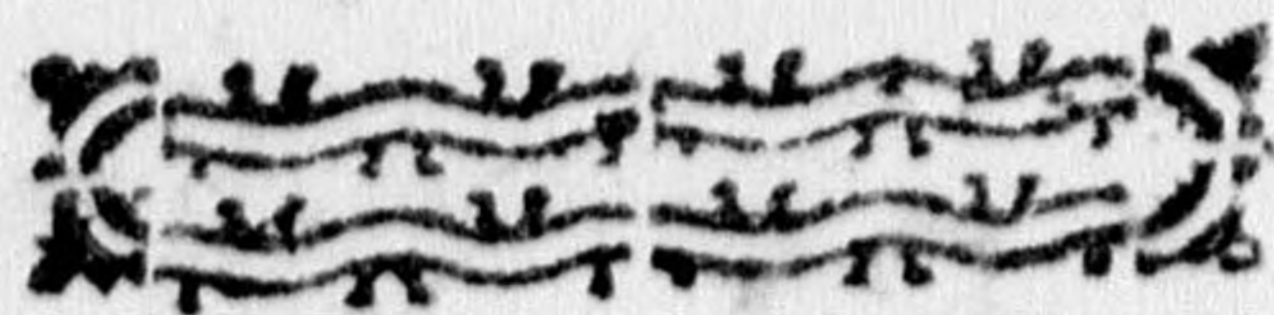
Bétsből — elegendesen.

A' mi F. Urunk, Atyánk és Királyunk, 12-dik-
ben reggeli 4 és 5 óra között, a' mi Koro-
nánk örökösse Ferentz fő Hertzeggel együtt, egélsé-
ges, szarentsés és igen friss állapotban érkeztenek-
meg Bétsbe. Ohajtva, és sokaktól csak nem szív-
szakadva várt Vendégek valának ő Felségek; de
még-is olly tsendesen és véletlen érkezének meg
Bétsbe, hogy ő Felsége csak egy magával hozott
Kantzellistának tudtával fekvék nyugvo helyére;
minden más Udv. szolgáltnak tudtán kívül. — —

A' Mária Theresia Hadi-Kiss-Keresztes Rendjének
Lovagjai már tudósítást nyertének, a' Rendnek Ta-
náts tartása felől, és ez a' jövő Vasátnap fog tar-
tani, — A' Tseh Országból jött Lővelel szent...

K t t t

A' H.

a' H. Koburg Dragonyos Serge már útban vagyott Belgium felé Klattanból. A' Hohentzoller vasas Serge pedig Külső Austriába menő parantsolatot vett, a' hová Magyar Sergek is fognak menni. — A' H. Valdék Dragonyos Serge, melly Békeféleges időben Tseh Országban szokta vala szállását tartani, most Magyar Országba mégyen. — A' múlt héten itt lement első Karabiner Seregnék Stabja Sopronban lézen. A' 2. dik Karabiner Sereg-is minden órán benn leszfz Magyar Országban, melynek Stabja Köszegen lézen.

Béts. — Nagyon beszéllek itten, hogy a' Tsászár Magyar Lovas Regementje, ide fogna jöni őrizetre.

Pest 12. Okt. — A' Sz. 'Sinat még is tart, noha már apródonként haza-felé szivárognak az Atyák, ugy meg únták Budát. Már az elegyes Deputátzioknak munkái nem tsak fel olvastattak, hanem ugy meg-is rostáltattak, hogy némely része tsak imitt amott maradott meg. Az Ekklesiái Törvényeket, vagy ugy nevezett Canonokat, a' Budai Réf. 'Sinat egészízen ki dolgozta, és ő Felségének a' helybe hagyás és meg-erősítés végett minden órán fel is fogja küldeni. Igen szépek ezen Rendelések *in Theorea*, a' *pappirofsan*, de nem tudjuk hogy fog el sülni *in praxi*, a' gyakorlásban vagy vele élésben. Adjon Isten edgyelséget és Felebaráti szeretetet minnyájunknak! Ez az egész Világnak a' legnagyobb 2 Canonja, és a' hól ez meg-van, a' többi is mind ott van.

Erdély Ország. — A' Bétsbé való fel-jövetelre ki rendeltt Ország Gyülési Deputátzió, engedelmet nyert ő Felségétől a' feljövételre; de olly feltétellel, hogy ő Felsége maga fogja ki-írabni az időt, a' mikorra jelenhessen-meg Bétsben az emli etc Deputátzió.

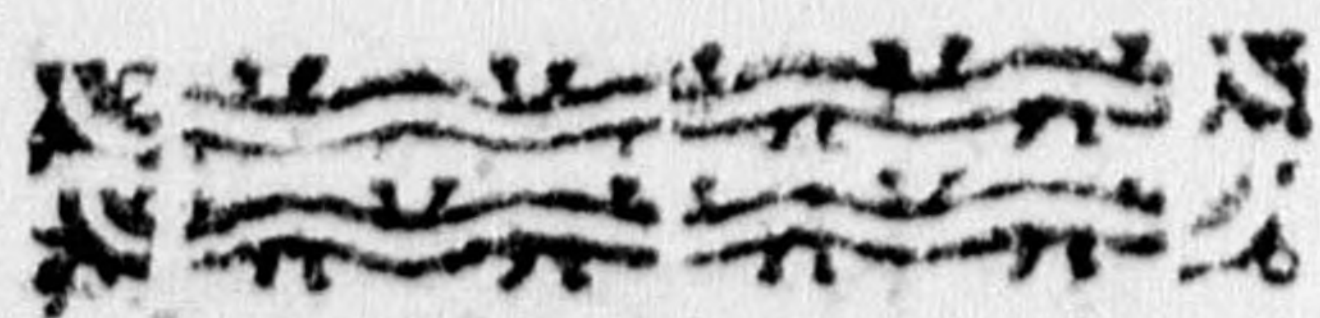
Borsod Vármegye. Harsány 8. Sept. — „Egy szomorú hirt írhatok a' Kurirnak: t. i. A' mi Plébánusunk *Badahazy András* Ur, a' Szöllőknek *Gombászó* nevü tetején a' Sűrűben egy fán találtatott *meg-halva* a' napokban, kit egy *Szurkos András* nevü Ref. ember megtalálván, 12 forintért ugyan ott eltemette, és már most nints Plébánusunk. Nyugodjék tsendesen! Kik azt mondhatja ezen történetre: *Uram ne vigy a' Kisírtetbe.*

Buda. — A' Szent 'Sinatra Tiszt. *Sinai* Ur egy *Tractustól* Követnek küldetvén, megjelent; de még elébbeni dolgainak függőbe létele miatt Követnek nem esmértetett; arra nézve kívánta maga Követtségét a' Szent 'Sinat előtt olly véggel megmutatni, hogy ha valami ellen vetések Követtsége ellen vólnának, mind a' személy, mind maga az ellen-vetés tudtára leheisen, és reménylett mentségét leg-ottan megtehesse. Nem edgyeztethette meg a' Szent 'Sinat, maga Méltóságával egy magános, még pedig akkor-is kérdés alatt lévő személlyel vetelkedni, és meg-határozta, hogy mind addig, míg maga mentségét írásban béadja, és helyesnek ítélik, a' Gyülekezetekből ki maradjon; mellyet végbe is vitt ezen hónap' elejéig, akkor pedig ollyan meg-határozást vett, hogy nem tsak a' 'Sinattól, hanem Budáról is távozzon-el. A' Superintendensi hivatalba Tiszt. *Hunyadi* Ur meg erősítettett, Professorságáról Tiszt. *Sinai* Urnak továbbá a' 'Sinat fog végső határozást tenni.

Torda 1. Okt. — Meg-esék a' múlt Sept 28-dik napján N. *Torda* Vármegyének az az öröm inas napi napja, mellyen Mélt. L. Báró M. Gyerő Monostori *Kemény* Sámuel Ur ö Nga, ezen N. Vármegyének már elzöndön túl való Adminisztrátora, mostan valóságos Fő-Ispányi Székébe nemzeti törvényes szokás szerint béiktattaték. Még reggel ezen N. Vármegyének sok szép Méltóságokból és Nemességekből egyben sereglett Rendei, két Zászlók' alatt kiállottanak vala rendiben az egyben gyűlésre rendeltetett Udvar-háznak kapuja eleiben. Kik-is 10 óra

után szép rendel és illendőséggel fel-lovalgolván a'
Fels. Kir. fő Kormányozó Széktől ki rendeltetett M.
Biztosoknak, M. Gr. Præsident M. Gyerő Monostori
Kemény Farkas Ur ő Exjának, és M. Gr. Gub. Con-
siliarius *Teleki Lajos* Ur ő Ngának Szállásokra; e-
zen M. Biztos Urakat, minekutánna a' N. Várme-
gye maga ki küldött Követei által közikben lejendő
meg-jelenés végett egész tisztelettel el-hivattattak
vólna, az egyben fereglett Nemeli Gyűlésnek házá-
hoz trombita-szók és ágyuk dördülései között el-
kisérték. Akkor a' Biztos Gróf Ur ő Excellentiájá-
nak parantsolatjából elsőben-is fel-olvastatott *Tek.*
Beregh Gábor Ur, Vármegye első Notáriusja által
a' Fels. fő Kormányozó Széknek a' M. Gróf Biztos
Urakhoz ezen bé-iktatás végett küldött Rendelése
az után nyomban ugyan Királyi fő Kormány Szék-
nek e' dolog iránt a' N. Vármegyének közönséges
Gyűléséhez küldött hasonló Rendelése. Ezek után
M. Gróf Præsident Ur ő Exja tisztelt Biztosi hiva-
tala szerint mondott egy gyönyörűséges, és a' men-
nyi szokat, meg annyi fontosságokat és tudományt
bé-foglaló Magyar Beszédet a' N. Vármegye Gyűlé-
séhez, melly mivel igazán meg-érdemli, hogy kö-
zönséges világot lálson, imhol közlöm külön az Ur-
ral, annak le-irattatott mását. Mellynek vége lé-
vén, Fels. Fejedelmünknek Királyi Levele, Diplo-
mája, mellyben M. B. M. Gyerő Mon. *Kemény Sámuel*
Urát ő Ngát Torda Vármegye Fő-Ispánnya-
nak kegyelmesen rendeli, fel-olvastatott. Akkor
az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga a' szokott Fő-Ispányi
hitet, a' N. Vármegye előtt, a' régi szokott hit sze-
rint le-tévén; monda nyomban mindjárt egy ékesen
szóllással és velökre ható erővel biró szép Beszédet,
mellyet követett T. Notárius *Beregh* Urnak felelő é-
kes Beszéde. Mellyek így meg lévén a' Biztos Gróf
Urak ő Excjok a' Gyűlésből ki-kelevén, szállásokra
kisértetének; az egész Gyűlés pedig helyt mara-
dott. Akkor az ujj Fő-Ispány Ur ő Nga Elöl-ülő
Székét el-foglalván, tartott a' T. N. Gyűléshez egy
ékes egyben rakással és bőv tudománnyal készült
Beszé-

Beszédet a' Izelid Szabadságról, melyet, valamint az elébbenit-is hirtelen nem közölhettem az Urral, de a' jövő Postán mindeniket, mint a' közönségre tökéletesen méltókat, közölni fogom. Ezt végre bé-rekeszté T. Beregh Urnak egy háláadó és az ujj Fő-Ispány Urat ő Ngát örömmel, és ki-terjesztett kebelekkal el-fogadó Beszéde a' N. V-gyének képeben. Mellyel is a' bé-iktatás-béli pompának vége szakada; néhány Verseken az alatt hat ágyuknak dörgései, és trombita zengések nevelvén a' közönséges innepi öröm-napnak fényességét. A' Gyűlés tsak-ugyan akkor helyt maradván, leg-elsőben-is a' B. Fő-Ispány Ur ő Nga a' N. Vármegyének eleiben terjeszté, minémü első és fő tárgya légyen e' Ns Vármegye közönséges és illy számos fel-gyűlésének, Kegyelmes és F. Fejedelmünkel szorosán egyesülni. és az ő Felsége' hiveségére meg-hódoló Hitlést, (Homagiumot) szokott mód szerint le-tenni. Akkor a' N. V-gye kézségét ugyan arra ki-jelenti, tsak elébb azt kíváná, hogy a' N. Ország Gyűlésében e' fontos matéria iránt irattatott és meg-erősített protocoollatio, könyv-béli jegyzés ott közönségesen fel-olvastassék. Melly fel-is olvastatván, tetfizett a' N. Vármegyének mindenekben, azon Országos Végezés-hez magát szabni, és a' maga Homágiumának le-tételét az ottan bé irtt fundamentomon építeni; azt kívánván a' dolognak-is természetete, hogy az Országos Gyűlésben le-tett Hiveségi - Hitlés, és a' N. Vármegyének Homágiumi Hitlések között, tökéletes meg-egyezés légyen, és e' keltő se maga, se annak módja semmiben-is ne különbözzék. Akkor osztán fel-olvastaték a' N. Vármegyében fekvő Nemességnek Laistroma rendel, melyre a' jelen-lévők szóllottanak, a' valami okból meg-nem jelenttek, ki-jegyeztettek, a' másutt már meg-hitelttek bé-jelentettek. A' jelen-lévők azért a' szokott hitlést il-lendő tzeremoniával le-tevék; a' meg-nem jelenttekről pedig a' végre való rendelés tétettetek. Ekkor osztán a' N. Gyűlés 3 óra tájban el-oszlék, gazdag ebédhez üle majd az után két hosszú asztaloknál a'

lok Méltóságokból, és Felső 's Alsó rendű Nemes-
ségből álló számos Sereg, kiknek vigságos ebédle-
seket nem a' penna írhatja-le, hanem csak a' szem
láthatta, a' fül hallhatta; a' Hazafiúi örömben me-
rültt Sziveknek érzékenységet 's külső bizonyságait
az ottan ottan dörgő ágyuknak szóllásai 's trombi-
táknak harsogásai ébresztették. Más napon még jó
reggeltől fogva a' vala a' fő dolog, hogy a' hitét
le-tett Nemesség, ki-ki az arra rendeltetett Com-
missio előtt le-tett hitének bizonyságául nevét a'
Hit-Könyvben írta, és petsétjét hozzá tette, és a'
Királyi Felségnek adandó ajándék iránt, és annak
bé-szedése iránt szorgalmatoskodtak. Azomban a'
Gyűlésben is folytak mind ebédig a' köz halzonra
tzélozó dolgok. Akkor hasonló pompás ebédrel,
sőt harmad napon-is nem külömbel kívánta látni a'
Fő Ispány Ur ő Nga-örvendező Vármegyéjének tagjait
és más idegeneket-is.

A' Statusok' Præsidente' Mélt. M. Gyerő Monostori
Gróf *Kemény Farkas* Ur' ő Exjának bé iktató Be-
széde, mellyet mondott Tordán, N. Torda Vár-
megye' közönséges Gyűlésében, Septembernek
28-dikán.

Tekintetes Nemes Vármegye!

A' Kintsnek betsit akkor érezzük inkább, minek
utánna el-vezett, 's el-vezetésén aggodunk tepren-
kedünk nagyobbban, hogy sem meg-tartásában igye-
keztünk: ez a' Természetnek olly gyengesége, mely
tapasztalás által, csak vizsgáljuk, meg-bizonyosodik.
A' szabadság egy főbb jó, ezt nem betsülve, vagy
vele visszra élve törben esünk, 's az után inkább
sirattyuk szomorú sorsunkat, hogy sem az elébbeni-
nek örvendettünk, melly a' két ellenkezőnek egy-
ben vetéséből származik, 's a' múlt Jónak a' jelen
való roszszal lett meg-fontolásában gyökereztetik.
Valójában a' Keserű izlelteti-meg az Édest, 's an-
nak az Innyel való ellenkezése térszi-meg erről az
érdemlett Itéletet. Ez az érzékenység okozta T. N.

471

Vármegye bennünk az örömet mái nap, melly a' közelebbről való állapotoknak el-törlésével a' régít és az el veszettet meg-téríti vigasztalásunkra, mert az ujjítások homáljai ofzlásával láttatik fel-derülni hajdoni napunk. El-vólt, tudva vagyon, tsüggedve kedvünk, Törvényeink ereje el-lankadt, Határai az igazgató Hatalomnak meg-vóltak zavarva, rendes Elő-járóink helyett, idegeny hivatalbéliek uralkodtak, a' Vármegyék 's Székek Törvényes Fő nélkül nyögtek, most ébredünk, a' Törvény diadalmaskodik az Erőszakon, el-hagyott árkában nyomúl a' Hatalom, a' Biztosokat fel-váltyák a' Fő-Ispányok, Fő Király Birák, és így az, a' miért alig mérsékelhettük fájdalminkat, minket meg-térésével közönséges vidámságra gerjeszt.

Ez az Mindenható Alkotónak meg-visgálhatatlan munkája, ki illy változások meg-engedésével, minket a' benne való bizodalomra kötelez, 's az el vetemedésnek veszedelmétől tartoztat. Örökös háláadás tehát ő nékie, hogy Fejedelmeinknek elméjeket erre kegyelmesen vezérlette, 's közelebb eszközül mostan ditsőségesen országló Urunkat annak helyben állítására rendelte, ki nem úgy Törvénnel mint Törvény szerint igazgatva, meg-ujjítja el-temetett jó szokásainkat 's törökös rend tartásainkat hamvaiból fel-eleveníti.

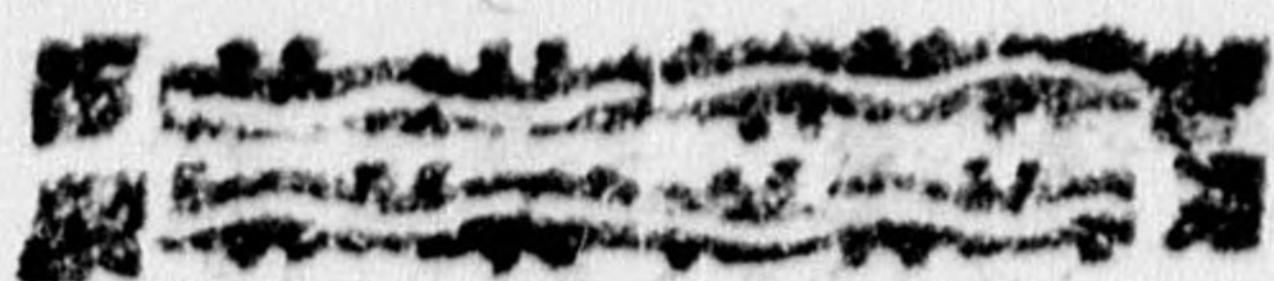
Emeljünk Oltárt azért illy példás kegyelmességü, 's az Igazságot szentül szerető Királyunknak-is, mellyen ajánljuk bé azt, a' mit keres. a' mit legnagyobban kedvel, úgy mint fegyhetetlen hiveségü sziveinket, mellyekben helyhez teti gazdagságát. Ennél sokkal többet-is érdemelne ez a' Nagy Felség tőlünk, ha vólna valami vagy jobb, vagy betesebb értelmünkben, mert Uralhodásának abban adgya nevezetesebb Jeleit, hogy a' köznek szolgál, parantsol mint Törvényt követő, gondoskodik mint Atya alatta valóiról. Ezeknek következése ez mostan egyben sereglett díszes Gyülekezet-is, mellyben ezen Környéke, Szélei, 's Végeire nézve, vólt Határaiban újra bé-fészkelte N. Vármegyének ki-nevezett

zett érdemes Fő-Ispánnyát, Mélt. Magyar-Gyere Monostori L. Bárá Kemény Sámuel Urat, Hivataljában bé iktatni vagyon szereztsém, mert Törvényes Főt rendelve a' Törvényt tellyesítette, annak, a' kit rendelt ki nevezésével, Atyai képpen gondoskodott, 's a' köz Jónak szolgált.

Ezen fel-tételelemnek elsője minden vetélkedést ki-rekelzt. Nemes a' Fő Tiszt és Zálogos, kinek felvételt tsupán csak az Érdem munkálódta. Ki-nevezetése atyáskodó gondofság, minthogy a' Bölts Vezér, igaz szereztséje azoknak, kik Kormányja alá bizatattak, és így szolgálattya, mellyet a' Fejedelemtől vett által, lézen minden tekintetben fogatos, lézen hasznos, mert tud, és akar, és e' szerint jó szándékát segiti a' tehetség. Mind kettőnek vagynak tsalhatatlan bizonyságai, hogy tud, gyermekkori jóra törekedő indulattya. Ifjabb korában a' szép Tudományoknak 's Erköitsöknek édes Hazánkban kezdett előmeneteles gyakorlása, azokban, idegen Országokban 's földön ditséretes gyarapodása, szólnak mellettem, ha halgatok is, de adnak erőt ezeknek emberi tettei, tselekedetei, ki az Hivatalokban tett első lépésével, olly kényes Tiszttség viselésére alkalmaztatott, melly a' tanúlt 's a' közönséges Igazgatásban jól belé szokott férfiakat is meg próbálgatta, tétetvén N. Belső Szólnok Vármegyében Ordinarius Vice Ispánynak olly idő Szakaszban 's körülállásokban, mellyeknek Sullyai esmeretesek, vitte még is kötelelségét tökéletességgel, 's a' Felsőbbek Itélete szerint (ha szabad irigység nélkül mondani) az elsőbbséget abban, egy Karbéli Társai közül egyikének se engedte a' szokatlanságon erőt vett únalom nélkül való igyekezete, fáradhatatlan szorgalmatolsága meg-győzte a' nehézségeket, és így, hogy jól is akar valójában éreztette, kivált ha vizsgálóra veszsük azt a' szinés nélkül való egyenelséget, azt a' szép szelidséget, azt a' Nemes le-ereszkedést, azt az illő nyájasságot, azt a' dolgoknak minémüségéhez mérsékelt szükséges bátorságot, azt a' mesterségtelen termélze.

mélfzetes szivefségét, azt a' tanátsos figyelmeztetésé-
gét, mellyekkel a' köz Jóra, a' vett rendeléseknek,
parantsolatoknak lehető tellyelítésére törekedve, a'
N. Vármegye Uri és Nemes Rendeinek, Tiszteinek,
és több Lakosainak szereteteket, és benne való hi-
hedelmeket, a' mint arról a' köz hir és tapasztalás
tett tanú-bizonyságot, meg-nyerte, mellyekről
többet szóllanom tilt vérségi szoros szövetségem, ne
hogy azzal a' M. B. Fő Ispány Ur, Kedves Mgos
Uram Ötsém esmért szemérmetségem ellen hibáz-
zam, hanem bizom azokra, kik Társaságában, ve-
le 's alatta folytatták a' Közönséges Ügyet, 's es-
mérik emberségét.

Ennek vette kétség kívül ezen T. N. Várme-
gye-is lok tettzetes példáit eddig, már esztendőn túl
lévén igazgatása alatt, örvendhet tehát, hogy elly
Kormányozoval szerentséltetik, kit a' meg előző lé-
let tételek meg nem vesztegetnek, adomány meg nem
tántorit, hízeltetés nem gyengit, semmi tekintet
nem alatonit, ki Hatalmát a' Törvényen építi, a-
zon kívül magának semmit sem tulajdonit, szerete-
tit az Igazság ki szolgáltatásában helyheztetit, 's ez
okon nem-is fél, 's nem-is ijeszt, melly sarkalatos
tulajdonságok egész mértékkal való viszontaglást ugy
nyerhetnek, ha a' törvényes függés, melly a' Lel-
ke a' jól viendő dolgoknak, a' jobban való egy ér-
telem, a' munkában egyezett igyekezet, költsönös
szeretet, illő tartalék, nemes engedelmesség, egy-
másban helyheztetett bizodalom, uralkodik, 's hel-
lyet nem talál, a' kép mutató 's szinlett tisztelt,
egyenellenkedő agya furtság, egymásra való töre-
kedés, titkos versengések, alattomban való kö-fú-
rások, 's az erőszakos, nagyra való vágyódás.
Ezeknek el kerülése, azoknak követése illy érdemes
Fő alatt virágoztatni fogja ezen T. N. Vármegyét,
's munkálódni azt a' boldogságot, mellynek haszna
mind a' Közönségre, mind pedig fejenként külön
külön mindenre a' Fejedelem meg elégedésével, a'
Törvény Szentsége meg-tartásával a' Haza dísze-
nyekedésével ki-fog áradni. Mellyet midőn min
Ural

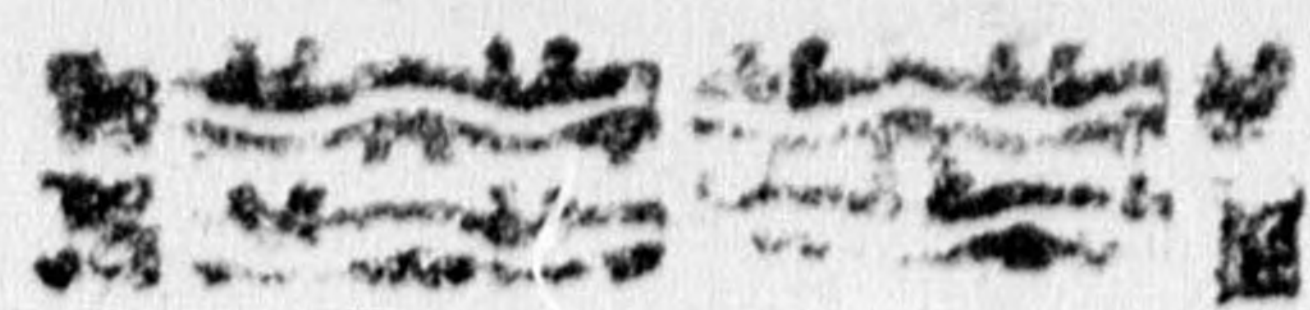

Uralkodóm' igaz hive, Törvényem hiv szolgája, édes Hazámnak háládatos fia, szivemnek érzékenyítő indulatiból obajtok. Örülök Mgos L. B. Fő Ispány Ur, hogy illy nagy jó eszközésére, mint vezérlőt meg érdemlett Hivataljában bé iktatni, esküvéssel el köteleztetni szerentséltetem, nem tsak a' dolognak, mellyet folytatok méltóságára, mely engem tiszteletre kélsztet, hanem azon belső buzgó hajlandóságnak hathatóságára nézve is, melly engem mint Vért, vérhez köt és kaptsol, szeretetet kíván, ugy hogy itten mind kettőnek 'Sóldját örömmel fizetem. De vagyon ezeken kívül még más ok is, mely örömemet hármaztattya, nem idegen helyt adatik nékem ezen kedves áldozatot tennem, 1766. ban vóltam ideig tartó Elöljárója ezen T. N. Vármegyének, 's már attól fogva fenn tartott el-köteleztetésemnek tartozott következése ez az indulat, mellyel itten meg-jelentem. Ha akkor valóságot nem értem, most hogy nevemet viselő Atyámfiát Véremet, abban helyheztetem, különösön örvendem, mert hiszem olly Főt állitok elé, kiben az akkori hozzám viseltető szivefséget, jó indulatot, meg hálálom, mellyben magamat továbbra is egész tisztelettel ajánlom.

Méltóságos L. B. Fő Ispány igen kedves Mgos Uram Ötsémnek-pedig, hogy Isten tartsa hoszszas időkre, a' Fejedelem és Haza kedvében, szivemből kívánom; mostani lépése légyen eszköző Rész nagyobbakra, mindenütt kövesse áldás és szeretet, 's teze ő Szent Felsége nyomólsá, emlékezetesé maradékiban is,

Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — A' Frantziáknak Királlya, egy tzédulát irt Sept. utolsó napjaiban a' Párisi Polgármesterhez, jelentvén, hogy a' lett vólna ugyan szándéka, hogy a' Constitutionak szerentsés végződéséért, egy nagy vendégséget és innepet adjon: de már ezen szándékát meg-változtatta, és

az e' végre el-fzánt 50-ezer Livrákat a' szegények között akarja ki-olztatni. — Ugyan ekkor a' kezébe is küldötte a' Polgármesternek ezen ki-olztandó 50-ezer Livrákat. Hasonlóképpen tselekedtenek a' Városnak Elöljárói is, kik az ezen alkalmatossággal való el-vendégeskedésre rendeltetett Summát, a' Királynak példája szerint a' szegényeknek olztogatták. — A' Királyi Familia minden készülétei által jelengeti a' népnek, hogy az egész telet Párisban akarja tölteni, és minden játék-néző helyeket rendre járván a' jövő télen a' Királyné, ez által is a' nép szivének vissza-nyerésére fordittya igyekezetét. — A' *Veneszini Grófság, és Avenio Vidéke* két Distriktusokká formáltattanak Sept. 23-dikán, és meghatározatott az is, hogy 3 Deputátusokat küldjenek a' jövő Nemzeti-gyűlésre. — Ugyan ekkor el-végeztetett, hogy mind azok, valakik a' Constitutio ellen protestálnak, vagy ha már protestáltak, és azt vissza nem vonnyák, ugy fognak nézettetni, mint nem Frantzia Polgárok, és hivatalokra fel nem fognak vétettetni.

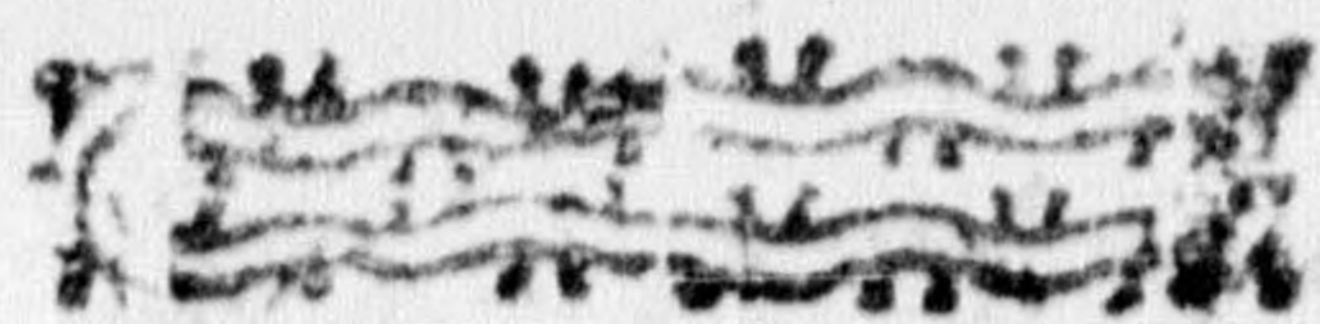
Sept. 25-dikén meg-jelenvén a' Hadi Minister a' N. Gyűlésben jelentette, hogy éppen nintsen mit tartani a' külső ellenségektől; mert az Észak felől lévő erőiségei Frantzia Országának, az ostromoknak ki állására elég készek, a' fegyveres nép dolgában is pedig semmi fogyatkozás nintsen: a' mi illeti a' *Spanyol és Olosz Országok* felől lévő széleket, éppen nintsen mit rezzketni ezektől is, mert ezek felől a' részek felől kevés napok múlva el-rekeszt a' jég, és hó, Frantzia Országtól, minden ellenséget. Angliáról nints ezen jelentésekben semmi emlékezet; kétség kívül nem tart a' Frantziáknak ujj Constitutioja semmit Angliától. — Egy más jelentő Levél olvastatván-fel a' Nemzeti-gyűlésben, ugyan tsak Frantzia Országának Északi vidékjeiből, nyilvánáságon irattatott ezen Levélben, hogy a' Frantzia köz-emberek tökéletesen hiveségesek a' magok le-tett hiteknek meg-tartásában, 's még tsak hírül sem hallatik, hogy egy is az ő Ellenségeikhez által men-ne,

ne, és mindent lehet tőlök várni az Hazának őltalmára, csak hazafi Tisztek tételsenek közzökbe.

Ez előtt szokásban volt Frantzia Országban, hogy annak, a' ki a' *Lajos* Keresztyét nyerte, a' Katholikusság mellett való hitet le-kellett tenni: most már meg határozottatott, hogy senki ezen hitnek le-tételére ezen-túl ne köteleztessék. — A' Fundátziók örökségei, Nemzeti örökségekké tétettnek: de azonban a' szegénység számára 5 Millio 7 száz ezer Livrák rendeltettnek ki addig, a' mig a' Szegények Fundátziojának dolga jobban el-rendeltethetik. Azok között a' *Departmánok* között való ki-olztatásra-is, mellyekben az idén az aratás nem kedvezett, 12 Millio Livrák rendeltettnek, a' Királyi Könyves ház számára pedig 100 ezer Livrák. — — A' Sidóknak is meg-engedtetett az a' szabadság, hogy magoknak Frantzia Országban Polgári tulajdonságokat szerezhessenek. — *Strafsburgban* Sept. 25-dikén a' Constitutzionak innepét ülven a' nép, valami 50 Familiák az utzáknak közepére ültenek le terített asztalok mellé, és a' magok fött tyúkjokat, és Riskásájokat IV-dik *Henriknek* emlékezetére, egy néhány pohár borotska mellett, egész örömmel költötték-el. Ezen nevezett *Henrik* mondotta volt, hogy addig nyugodni nem fog, mig Országának fiait olyan boldogokká nem teheti, hogy mindenik azok közzül, leg-alább Vasárnapokon fött tyúkot falatozhassék.

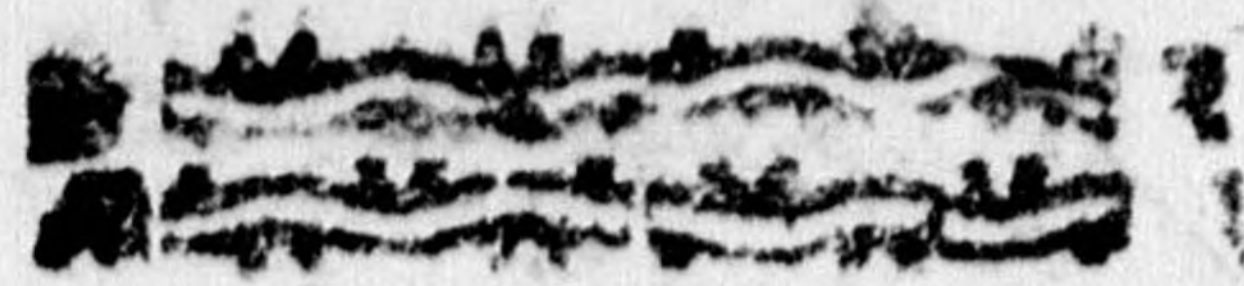
Két lelki atyák olly jelentéssel járultanak közelebbről a' Párisi Előljárók elejébe, hogy mivel a' Nemzeti-gyűlés, a' házossági életet csak egy Polgári kötésnek lenni meghatározta: ők-is tehát (a' nevezett két Papok) polgári hiteknek eleget tenni készek lévén, házossági életre léptenek. — Ezeknek példája szerint, könnyen szokásba jöhet Frantzia Országban a' Papok között a' törvényes házosság-is. Ezek a' Papok jól gondolkodtak, hogy előbb meg-házosodtak, és az után tettek jelentést az Előljáróknál. — Párisból azt írja egy a' világ-pak mindenik szegleteire *Argus* szemekkel tekinge-

tő Politikus, hogy a' Frantzia Klubok *Europának* minden szegelyeiben leg-alább is tartanak a' magok költségeiken 6 ezer Spionokat, kit-kit ezek közül a' maga tsekélyebb, vagy hasznosabb szolgálathoz képpelt fizetvén-meg. Ezek a' Spionok pedig olyan Mester emberek — azt írja ezen Párisi Politikus — kik minden Városokba, minden Udvarokba, Házokba, sőt minden ki-vándorlott Frantziák és Frantzia Printzek közzé olly módon bétudják magokat srofolni, hogy a' Párisi *Propaganda* általok a' leg-nagyobb titkokat-is megtudhattya.

Azt is olvassuk egy Frantzia Országi Levélből, hogy egy Spanyol Országi szélen fekvő Regement ollyan kérdést tett volna a' *Pyréneumi* hegyek mellett lévő Frantzia Elölljáróknál, hogy nem tettzenék é nékiek egy Spanyol Regementet Frantzia szolgálatra fel-venni? Az Elölljárók ugy feleltenek: hogy Frantzia Ország Spanyol Orzággal frigy-kötésben lévén, nem fogadhatnák el ilyen móddal a' Spanyol Regementet. Hát ha egyenként jönének által a' Katonák — kérlette ismét a' Regement a' maga Spionnya által a' Frantzia Elölljárókat — befogadhatnák é ugy őket? Erre a' kérdésre ugyan nem feleltenek semmit az Elölljárók: de más nap egyszeriben 200 Spanyol katonák jöttenek sip és dob szóval által a' Frantziákhoz.

Német Orzágról mint bizonyost, a' *Bétei Udvari Diárium* után, azt-is írhattuk, hogy a' *Lüttikhi* Püspöki Fejedelemségben quártéjozó Ts. és Királyi Sergek parantsolatot vettének, hogy ezen Püspökséget el-hagyván, *Austriai Belgiumba* költözzenek vissza. Tsak éppen *Mathesennek* 1. Batalionnya, a' *Britz Gránátérosainak* 1. Batalionnya, az *Eszterházy Húszárok*nak 1. Svadronnya, és egy Kompania Jagerség fog *Lüttikh Városába*, a' Püspöki Fejedelemnek bátorsága végett bé-költözni. Mi légyen ezen *Austriai Sergek* *Lüttikhből Belgiumba* való vissza költözödésének oka, némü-némü-képpen által láthattuk egy Ts. és Királyi jelentő Levélből, mely

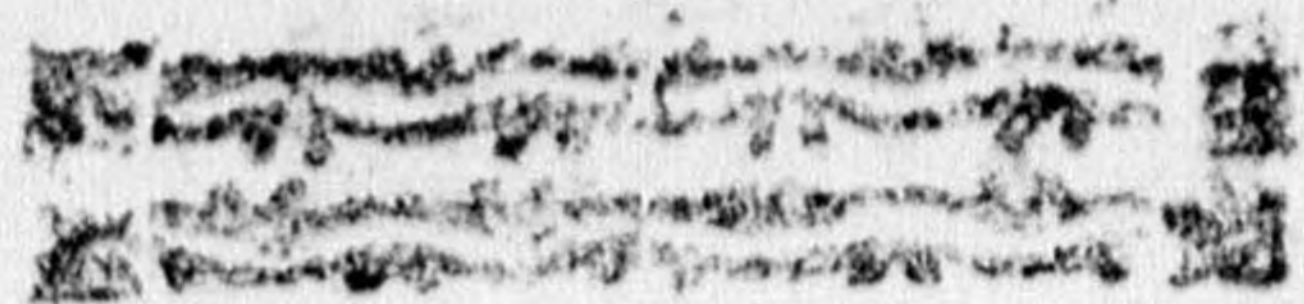

melly ezen Sergeknek vissza menetelekor tétetett közönségsé, és a' melynek summája ez; — hogy mivel már a' *Vetzlári* Német Kamarának végzése nagy részint a' Ts. és Királyi Sergek közben-járása által bé-töltettenek: erre való nézve szükségesnek itéli ő Felsége a' maga Sergeit, hogy Lüttikhnek további terhére ne legyenek, innen ki-vinni. Mind azon-által a' Püspöknek kérésére benn hagyja ő Felsége önként Sergeinek egy részetskéjét, hogy ha szükséges tanál lenni, ez, ő Püspöki Hertzegségét a' zenebonáskodók ellen tovább is alkalmazhassa. Inti pedig ő Felsége Lüttikhnek minden lakosait, hogy tsendességben maradjanak; mert külömben az ő Felsége Sergeit minden időben készen fognak lenni a' szomszédságban, hogy ha a' szükség úgy fogja kívánni a' jó rendnek fenn-tartására vissza-menyenek. — De a' Német Ország *Státsrelátzio* szerint vakmerően meg-maradtanak a' Brabántzai Statusok mind ez ideig, a' töllök mind ez ideig meg-tagadtatott következő fel-tételek mellett. — 1. *ben.* Hogy a' Brabántzai Tanátsnak tiztségekből ki-vetetett 5 tagjai vissza tételtsenek. — 2. *szor.* Hogy az el-töröltetett Klastromok fel-állittassanak. — 3. *szor.* Hogy minden személyeknek kivétel nélkül engedelem adassék. — 4. *szor.* Brabántzia Limburgal foglaltassék ölzve, és a' Löveni Univerfitás állyon régi rábra.

Pruszszia. — Sept. 25. dikén, az egész Kir. Ház meg-jelent a' Berlini nagy Templomban, melyben T. *Sock* Ur tartott Prédikáttziót. Ez napon, mind a' Fő Városnak, mind a' Pruszsziai Tartományoknak minden Templomaiban ki hirdettetett a' két Kir. Hertzeg-Alszonyoknak, a' *Yorki*, és az *Orániai* Hertzegekkel lejendő házassági egybe-kelesek. Mivel az említett nap, egyizersmind a' Király' születése napja vólt: nagy ebédet adott a' Királyné, *Monbijouban*, melly minekelötte elkezdődött volna, gyürüt váltottak a' meg-mátkásodott Hertzegek, és Hertzegnék. Jelen vóltak az asztalnál, az egész Kir. Házon kívül, a' *Braunschweigi* örökös

örökös Hertzeg Feleségestől; *Sachsen - Veimari* uralkodó Hertzeg; a' *Darmstadt*i Hertzeg *Kristián*, 's az uralkodó *Kurlándiai* Hertzegné, a' Generálissággal, a' Ministerekkel, 's az *Anglus*, és *Hollandus* Követekkel együtt. Estvére keelve, nagy könszöntés volt a' Királynál, mellyet gazdag vatsora, 's bál követett. A' következő napokon egymást felváltva tartatott pompás ebéd, és vatsora az *Orániai* ör. Helytartónénál (a' kivel jelen volt az ifjabbik Hertzegje is), és az *Udvarnál*. Sept. 27 dikén estve, az *Anglus* Követ adott bált. Az *Yorki* Hertzegnek *Friderika* Kir. Hertzeg *Alszonnyal* való házossági egybe-keleése Sept. 27. dikén ment véghez nagy pompával.

Ha igaz lenne egy leg-ujjabban kezünkhöz érkezett Német Országi tudósítás, már ez a' leg-fontosabb ujjságjaink közzé tartoznék. Nem valóunk ugyan érette tökéletes kezelséget, hanem ide térszük a' tudósítást, ugy a' mint mi vettük, és a' dolognak igaz vagy nem igaz voltát, a' jövendőnek adjuk által az el-válosztatásra. A' Levélnek summája: — „ *Tseh* Országból Sept. 25 dikén. — — Tsászári Követ *Gr. Lehrback* nagy sebességgel mentegnap Prágából keresztül *Monachium* felé, a' *Rénus* tályékára útozó Ts. és Kir. Sergek *Bávárián* keresztül való meneteleknek regulázására. Prágából Sept. 22 dikén a' *Coburg* *Dragonysaihoz*, a' *Hohentzoller* *Vasalsaihoz*, és *Mathesen* 's *Gemmingen* *Gyalog* *Regementtyeikhez* *Staféta* botsáttatott, még pedig az indulásra való utolsó rendeléssel. Ezen meg-nevezett hadi Sereg *Egeren* fogja úttyát keresztül venni. A' másik hadi Sereg *Lintzen* megyén keresztül, melly két Sergeknek száma mind együtt 50 ezer. A' *Prusziai* ugyan ide induló Sergeknek száma is ennyi, és még ezeken kívül léznek a' Német Birodalom Sergei. *Sléfiából* 5 *Regementek* fognak *Tseh* Országon keresztül útozni. *Gen Bouille* is a' Tsászártól való elválása után Német Országra vette úttyát, és nem ugy útozik mint Svéd, hanem máig is mint *Frantzia* Generális. „ — Eddig va-
gyon

gyon ezen tudósítás. Már azt kérdezhettük, hogy ha igaz tanál is lenni, hogy ezen Sergek únak indultak 's indulnak — de hová mennek? A' felelet reá ez, hogy a' *Rénus* felé. Vagy a' Frantziák ellen, vagy Belgiumba. Hogy az Auszriai Belgiumban lévő Ts. és Királyi Sergek meg-szaporittatni fogának, már annak rég fűv a' szele.

Ne gondoljuk, hogy már minden felé megvólnának a' békeiségnek korszorúji köttelve. — A' Spanyoloknak egész birodalma mozgásban vagyon, és már a' *Marokkói* Tsázzárral való véres hadat keményen folytattya. — Az Anglusok is ama Napkeleti híres Fejedelemmel *Tippó Saibbal*, még máig sem szüntenek meg vesztegetni az emberi nemzetet. 's. a' t.

Tudománybéli Dolgok.

Ezen hónapnak 3-dikán, következő tizimő Könyv jött *Pesten* világ eleibe: — *De natura & indole veri Protestantismi. Scripsit Christianus Freymann. Pestini, Budae, Cassoviae, & Lipsiae apud Ignat. Anton. de Strohmayer 1792. 8. ré.* — Ezen munkában, azt szándékozik meg mutogatni a' Szerző, hogy a' *Protestantismusnak* természete, nem ez, vagy amaz tudományi tikkellyeknek követésében áll, akármí módon legyenek-is bé vétetve a' tikkellyek; hanem áll a' szabadságnak, tökéletességnek, és békeiségnek lelkében. Ez a' lélek, annyira tulajdona, úgy-mond, a' *Protestantismusnak*, hogy ha a' nem lett volna: úgy a' *Protestantismus* le izármazott volna, 's a' nélkül fel lem-is állhat. — Hogy a' *Pesti* Evan. 'sinat is a' *Protestantismusnak* ezen lelkétől vezéreltetik, meg mutatta az által-is a' többek között, hogy az úgy nevezetett *Formula Concordiae* mellől el-állott.